

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

Saksbehandler:

Dato:

12/9423-2

Eirik Johannessen

22.11.2012

Høringssvar – forslag til ny forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier for sykdom m.m.

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsnotat og brev av 31. Oktober 2012 vedrørende ovennevnte endringsforslag.

Endringene som foreslås på forskriftsnivå synes formelt sett mindre omfattende, om en ser bort fra at forskriften som foreslås er 'ny'. Men som det går frem av høringsnotatet antydes det mer presist hvilke konsekvenser de forutsatte lov- og forskriftsendringene faktisk vil få for rettstilstanden. Dette gjelder særlig spørsmål om takster for undersøkelse og behandling hos tannpleier og stønad til tannhelseundersøkelse for eldre fra 75 år.

Takster for undersøkelse og behandling hos tannpleier

Formålet med lovforslaget er å oppnå en mer hensiktsmessig oppgavedeling mellom tannleger og tannpleiere, herunder en bedre utnyttelse av tannpleiernes kompetanse. Forslaget gjelder stønad til dekning av utgifter ved undersøkelse og behandling av marginal periodontitt utført av tannpleier.

Når det gjelder spørsmålet om hvilke prosedyrer tannpleiere nærmere bestemt skal kunne utløse refusjon for, slutter Helsedirektoratet seg til Helse- og omsorgsdepartementets linje om at refusjonsrett må følge behandlerens kompetanse. I en nærmere analyse og kartlegging av dette vil blant annet utdanningsinstitusjonene nødvendigvis ha en sentral rolle.

Kompetansen vil også kunne være sentral når det gjelder spørsmålet om fastlegging av takstbeløp og eventuell differensiering; kompetanseforskjeller vil undertiden gjøre at arbeid som tilsynelatende fremstår likt – eller iallfall benevnes likt – likevel ikke er kvalitativt lik. Ikke minst vil dette kunne være tilfelle når det gjelder diagnostikk og undersøkelse, og dagens differensiering mellom allmenntannlege og spesialist i dette henseende synes å være en konsekvens av en slik tankegang.

Helsedirektoratet - Divisjon helseøkonomi og finansiering

Avdeling legemiddel- og tannhelserefusjon

Eirik Johannessen, tlf.: 24163123

Postboks 7000 St. Olavs plass • Besøksadresse: Pilestredet 28, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Når det gjelder forholdet mellom tannpleieres og tannlegers kompetanse, herunder kunnskap om tennes støttevev, viser vi til Helse- og omsorgsdepartementets uttalelse i høringsnotatet i anledning Prop. 123 L (2011-2012): *Tannpleierens kliniske kvalifikasjoner omfatter bare deler av tannlegenes, som omfatter hele bredden av diagnostikk og behandling av alle tilstander og sykdomsforhold i tenner, tennes støttevev, kjever og munnslimhinner.*

Helsedirektoratet vil imidlertid ikke forfølge resonnementet rett ovenfor – eller kommentere argumentene i mot differensiering på s. 19 og 20 i høringsnotatet – ettersom vi oppfatter at det er lagt så vidt klare føringer for en oppgaveforskyvning i favør av tannpleiere, og at like takstbeløp er et effektivt virkemiddel i den forbindelse.

Virkemiddelets effekt ligger i at tannpleiernes utgifter i sin virksomhet generelt antas å være lavere enn tannlegers og at det er derfor er tale om et visst konkurransefortrinn.

Så langt det er et behov for at tannleger i dag avlastes, slik at de kan få mer tid til kompliserte undersøkelser og behandlinger, slutter vi oss til et slikt virkemiddel for å nå målet om oppgaveforskyvning.

Tannhelseundersøkelse for eldre fra 75 år

I forslaget til ny forskrift og det tilhørende høringsnotatet går det videre frem at det innføres stønadsberettiget tannhelseundersøkelse hvert andre år for eldre fra 75 år. Rent umiddelbart synes en slik stønadsrett å bryte med formålsparagrafen i Ftrl. § 5-1 som bestemmer at *"Formålet med stønad etter dette kapitlet er å gi hel eller delvis kompensasjon for medlemmers nødvendige utgifter til helsetjenester ved sykdom, skade, lyte, familieplanlegging, svangerskap, fødsel og svangerskapsavbrudd"*. Kan det imidlertid legges til grunn at langt de fleste over 75 år har en eller annen form for oral sykdom fremstår forslaget som mindre problematisk. For øvrig er den nye stønadsretten godt beskrevet og alderskriteriet må antas å være lett håndhevbart for behandlerne.

Målet med den foreslåtte stønadsretten er at flere eldre skal gå til tannlegen slik at tannsykdom i større grad avdekkes og behandles. Det forutsettes at eldre ikke går til tannlegeundersøkelse i tilstrekkelig grad per i dag og at det dels skyldes personlig økonomi. Vi er usikre på om flere eldre vil gå til tannlegen hvis de får undersøkelsen gratis – om stønaden er tilstrekkelig til å nå målet – og hvorvidt kost-nytte prinsippet er diskutert nok. I denne sammenheng nevnes at en ikke vet nok om hvem av de med høy alder som går til tannbehandling regelmessig i privatpraksis, og at en derfor har behov for god tannhelse rapportering også fra privat sektor.

For øvrig finner vi grunn til å påpeke at ordningen ikke nødvendigvis vil bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Innslagspunkt 14

Helsedirektoratet stiller seg positivt til forslaget om å yte stønad etter honorartakst under innslagspunkt 14. Videre bør teksten i forskriftens § 1 pkt. 14 endres til *«Nedsatt evne til egenomsorg ved varig sykdom eller ved varig nedsatt funksjonsevne»*.

Etter vår oppfatning vil en slik endring fra «*manglende*» til «*nedsatt*», eller «*sterkt nedsatt*», bidra til at behandlernes praksis best mulig harmoniserer med rettsregelen. For en nærmere redegjørelse om dette viser vi til tidligere innspill fra Helsedirektoratet.

Tilskudd til fellesformål for tannpleiere

Det legges til grunn at tilskudd til fellesformål kan gis som et tilskudd til etter- og videreutdanning, og at tilskuddet vil kunne utgjøre et beløp tilsvarende en prosentandel av trygdens utbetalinger til stønad til behandling hos tannpleier, anslått til 450 000 kroner.

Dette til forskjell fra ordningen med tilskudd til fellesformål for tannleger og andre helseprofesjoner hvor midlene forvaltes gjennom ulike fond. Helsedirektoratet har i disse tilfellene fått godkjent et delegasjonsvedtak av HOD i henhold til folketrygdloven § 21-11a annet ledd slik at NAV nå gis disse belastningsfullmaktene. NAV rapporterer på fondsmidlene på samme måte som for det øvrige stønadsregnskapet.

Når det nå foreslås at tilskudd til fellesformål for tannpleiere kan gis som et tilskudd, vil denne ordningene måtte forvaltes på en annen måte enn for de andre profesjonsforeningene. Skal det forvaltes som et tilskudd fra Helsedirektoratet vil man måtte omdisponere midler fra kap 2711.72 til kap 770 Tannhelsetjenester. Det er også uklart om det skal være en prosentandel som legges til grunn eller en fast sum. Denne omdisponeringen vil da måtte omtales i Prop. 1 S for hvert budsjettår.

Helsedirektoratet vil bemerke at dette må sies å være en administrativt tungvint måte å håndtere ordningen med tilskudd til fellesformål på, men er klar over at en her må se hen til EØS-regelverket om offentlig støtte, og de begrensninger det ev måtte legge på en nyopprettet ordning.

Stønad ved mislykket behandling reguleres i forskriftens § 4. Her bør det etter vår vurdering presiseres ytterligere at dette ikke omhandler mislykket periodontittbehandling, men svikt fra helsepersonellet sin side.

På vegne av HELFO ønsker vi å presisere at forslaget om stønadsberettiget tannhelseundersøkelse for eldre over 75 år kan vise seg å bli administrativt utfordrende. Stønadsretten gjelder hvert andre år og ordningen forutsetter at HELFO kan fange opp dette elektronisk; per d.d. får HELFO en god del søknader og oppgjørskrav på papir. Videre anbefaler HELFO at denne stønadsretten av kontrollhensyn og statistikkhensyn tas inn som et eget innslagspunkt 15 under bestemmelsens første ledd.

I ny forskrift § 1 fjerde ledd står det om ansvar og dokumentasjonsplikt at dette tilligger tannlege "eller" tannpleier. For å synliggjøre den enkelte behandlers ansvar og plikter, uavhengig av om bruker også oppsøker andre behandlere, bør det i stedet stå at ansvaret påligger tannlege "og" tannpleier.

Vennlig hilsen

Erik Hviding e.f.
avdelingsdirektør

Eirik Johannessen
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk